

מורנו הגאון החסיד רבי יהודה אריה לייב אלטר זצ"ל
בן כ"ק מרן אדמו"ר ה"פני מנחם" זי"ע
נלב"ע י"ט א' דסוכות תשמ"ח

מורנו ר' יהודה אריה לייב אלטר זצ"ל נולד ביום ט' שבט תש"ך. בעת הברית שימש הרבי ה"בית ישראל" זי"ע סנדק, והדוד החסיד שבכונה רבי יצחק מאיר הכהן לוי זצ"ל התכבד בברכות, ונשמע קולו ויקרא שמו בישראל - אבי הבן לחש באווניו: יהודה אריה!... והוא השמיע את השם בקול רם.

לאחר הברית, שואל הרבי ה"בית ישראל" את אחיו - אבי הבן: וכי נעלם ממכם, כי היה לך סבא?!... הן אפשר היה לקרוא על שם הסבא?!... [כשהכונה היא לבעל ה"שפת אמת" זי"ע].

והרי הענקנו לך הנימול את השם "יהודה אריה" - תמה אביו, ששאל קודם הברית את הרבי לקרוא ע"ש עצמו?!

הן שמו של הסבא נקרא בישראל "רבי יהודה אריה לייב"?!... הפטיר הרבי.

בירור קצר העלה שאכן שמו המלא היה כך, אבל השמיטו את השם "לייב" לאחר נישואיו עם בת רבי יהודה קמיני, ולכן נקרא לתורה רק בשני השמות יהודה אריה.

למשמע הדברים, ערך הרבי ה"פני מנחם" זי"ע סעודת מצוה במעונו, בה שמוחו שמחה גדולה. בתוך הסעודה התייצב אבי הבן, חזר ואמר, בלא הזכיר שם ומלכות, את הברכה או"א קיים את הילד וכו' ויקרא שמו בישראל: "יהודה אריה לייב"!!!

העיד אביו - הרבי הפ"מ, מאז ומתמיד קינה הרגשה, כי זכה רבי יהודה אריה, למעט משורש שנמתו על אביו זקנו ה"שפת אמת". אכן, בעשרות מחידושו, זכה רבי יהודה אריה, לכינוי ממשקנות וחידושים להזים לדברים המצויים בכתבי ה"שפת אמת" זי"ע.

גם במעלליו יתנבר נער. בולט היה, בהיותו ליד בעל סגולות מיוחדות של קליטה ותפיסה מהירה, ועדינות נפש קרנה ממנו. הוריו ומחנכיו השתאו, כיצד הילדים חבריו חיבבוהו, את הילד המוכשר שמידות טובות טבועות בעצם מהותו.

כח הסבלנות שלו, והיה מדהים. בהיותו בן תשע שנים, בעת נישואי אחיו הגה"ח מו' ימ. שליט"א, התפתל אריה מכאבי בטן. הוא סבל בדומיה ולא אמר מילה, שלא להפריע את השמחה. רק לאחר ה"שבע ברכות", גילה דבר כאביו, הוא הובהל לבית החולים ורופאים בכירים הוזעקו למיטתו. הם קבעו חד משמעית כי אין חשש לאפנדציט, שכן אלמלי היתה זו האבחנה, הרי שהילד היה קופץ וזועק מרוב יסורים...

הם בדקוהו שעה ארוכה והילד מחויש. רק אחרי שהמעי התמוצץ ונשקפה סכנה לחייו, הבינו הרופאים שניתוחו בנייתו חירום, כי האבחנה על עוצמת הכאבים לא תפסה בילד בעל כח סבלנות בלתי נתפס...

באחד הימים, הוא הגיע אל שולחנו של הרה"ק ה"ברכת מש"ה מלעלוב זי"ע, והצטנף לו בצד, כהרגלו בכל מקום. הבחין האדמו"ר בצעיר ה"גורא"י הנחבא, כי לא אברך מן השורה הוא ורמז לו להתקרב אל השולחן.

מן הסתם, רב הינך בקרב חסידי גור?... - שאל קבע האדמו"ר. אריה הצעיר נבוך. עטרת הרבנות טרם ניינה על ראשו ואף לא עלתה על דעתו. בענותו חן, השיב כי לא זכה לאות. אם כן - המשיך הרבי - מסתמא מג"ש הינך?... והצעיר מחווה, לאות לאו. ושמא ראש כולל אתה, או מביץ תורה ברבים? - אין הרבי מרפה. ואריה משיב בשפה רפה, לאות, כי לא מיניה ולא מקצתי...

אם כן - נושא האדמו"ר את עיניו הטהורות ומפטיר: - אז תהיה, תהיה!...
עדות נפלאה כותב רבינו הפנ"מ בהקדשה לספר "מורא הורים וכבודם" שנתן לרבי אריה:
בחי"ה ל'ס' כבד את אביו וכו' תשמ"ז, לבני הרה"ג החסיד ר' יודא אריה שליט"א, שי למזכרת מאביו אוהבך פ.מ. אלטר. קיימת תדיר כיבוד או"א והיליך אני נותן לך ספר זה במתנה.

זכה רבי אריה להיות כבוד סיד שאינו מאבד טיפה, בעל זכרון מדהים. גדולי תורה הגדירוהו "אנציקלופדיה חיה". חותנו העיד עליו בהספדו: "לא היה תוספות אחד בכל הש"ס שלא זכר". בשלחן ערוך או"ח היה בקי כבתפילת "אשרל". בשו"ע י"ד טייל כבתוך שלו. בחושן משפט השלים עצמו..."

דבקותו ברבי ה"לב שמחה" זי"ע היתה מופלאה. התעמק להבין דברי קדשו, לא אך בהקפץ, כי גם בחלום. נפשו קשורה בנפשו. מפתקא שרשם לעצמו עולה חלום מופלא, בה הוא מספר:

"ר"ה תשל"ח. ביום א' דר"ה בצהרים חלמתי וחלם לי אשר אני עומד ומדבר אל כ"ק אד"ש ואמר לי דבכל שנה הגוף והנשמה נלחמים זה בזה וכל אחד רוצה לגבור על חברו וכו' ה"ה מאיר הארת הנשמה ומתגבר על הגוף וזה"פ תרועת מלך בו תרועה הוא מלשון שבירה, אח"כ אמר שועתנו קבל ושמע.

גם בתורת הקבלה רב ידו, בלי שמגלה לסביבתו, כמו שאחיו מצא בביקורו בביתו על שולחנו, את הספר "הקנה" - שעמוק בחכמת הקבלה, לשאלתו מה לו ולספר קבל, היהו משיב כמתנצל, כי גם דברים פשוטים ניתן למצוא בספר זה..."

גם ארחם ושיגם של נסתרים גלוי לעיניו. בביקורו במירון, להשתתף על הציון הקדוש של רבי שבמנוע בר יוחאי, שולח בהחלית את ילדו הקטן. לקרוא לאמא מערת הנשיים. מראה לה על ישי קרוע בגדים, הישב בפניה, כאחד הקבצנים. יהודי זה - הוא מחווה - אינו אלא אחד מן הנסתרים. מל"ז צדיקים..."

מנין לך זאת - מתפלאת הרבנית והוא משיב, כי הוא יודע את אשר הוא אומר. - הוכחה תהיה לך, בראות כי ישיש זה לא יטול מתנת יד מאיש. רק ממני יקבל בתשואות חן..."

ישישים אמריקים סיפרו בהערכה, כי מדי שנה, בהגיעו לארה"ב, אל בית חותנו, לרגל חג הפסח, זכרם לטובה בתשורה צנועה, ספר תהלים או סידור. - מעולם לא זכרנו איש לפניו... איש לא טרח להעניק לנו מתנה הפטירו הזקנים בעצב..."

מספר בנו הגה"ח מו' א.מ. שליט"א: לילה אחד תקופה לאחר פטירתו חלמה - אמו האלמנה שהיא רואה את רבי אריה לבוש בבגדי לבן משגר לעברה מחברת, למחרת היום בסידור הכנדים לפתע נשר מאחורי הארון מחברת מלאה ד"ת. כשהביאה את המחברת לאביו רבינו הפ"מ זי"ע עיין בה וכאשר גילה שהיא מלאה חידו"ת מתורת הח"ן, אמר: לא ידעתי שגם בזה היה לו יד. אח"כ כשנמסרה המחברת בידי אחד מגדולי המקובלים. אמר שנראה כמי שנכתבה על ידי מקובל מלפני דורות.

בהיות בין הכתבים גם דברים מתורת הסוד הסתפק הרבי הפנ"מ אם להדפיס את הדברים או שמא כיון שנכתבו בצעירותו יאה לגנום, עד שלילה אחד ראה בחזיון לילה את הרה"ק בעל הסולם זי"ע, והבין מתוך דברי החלום שהכוונה שמסכים להדפסה, ואכן הרבה מדברים אלו זפורים בתוך ספרו "ארי במסתרים".

מתוך חידושי הרבים יצאו לאור ג' ספרים: "פרי ביכורים", "ארי במסתרים", ו"אמת ליהודה".

מבאר החסידות

מותו האדם מן הבהמה

מתנה באכילתך? היהודי הבין שכונת רבינו לשאלו אותו אם הוא מתנהג כהלכה בעיניו האכילה, פתח היהודי ואמר: רבי קדוש, כשאני בביתו ויש לי פנאי אני נוטל ידים ומברך המוציא וברכת המזון, אבל בדרך נכנס אני לאכסניה הקרובה לאכול ואין לי פנאי ליטול ידים ולברך, וגם אין שם היכן ליטול ידים.

ענה הרבי ואמר: "חייב להיות הבדל בין האדם והבהמה, וכיון שאתה נוהג עצמך כבהמה שאוכלת בלא נטילת ידים ובלא ברכה, הסוס שלך אוכל כבן אדם, אם תקבל על עצמך מהיום והלאה לאכול כאדם, יתחיל הסוס שלך לאכול כבהמה". וסיים בדרך צחות: "נו איך בין שיון געווארען א פערד דוקטור אויך" [כבר הנפכתי רופא סוסים ג'כ]...

פעם בא אל הרה"ק ה"שמח ישראל" מאלכסנדר זי"ע יהודי בעל עגלה, והזכיר בקוויטעל שאין לו מזל עם הסוסים שהוא קונה, כאשר הוא קונה סוס הוא טוב לשבועיים או שלוש, ואחר כך פתאום הוא מפסיק לאכול ובתוך זמן קצר מת. אסון זה כבר קרה לו השנה כמה פעמים עד שכבר ירד מנכסיו רח"ל, וכעת אין לו כסף לקנות סוס אחר ואין לו במה להתפרנס, כך עמד וככה בדמעות שלישי.

הגביה הרבי את עיניו ושאלו: ואיך אתה

מעשה מרובה ק"ק

אז עם טיט ווי שרייט מען

אמות... ואולי קצת יותר גדולה עשרים וכמה טפחים, סוכה שוננסו כה כ- 15 - 20 אי"ש. הרש"ל ישב עם שם כמה מאנשי עיירתו, אכלו ושתו ואמר שם גם תורה. בתוך דברי התורה אמר שם בזה"ל: דער גאנצע וועלד איז נישט ווערט קיין קרעכץ, והמשיך הלאה באמירת תורה ועריכת השולחן. לאחר מכן כשקם לצאת, נפל שם ספסל מרוב הצפיפות על רגלו של הרש"ל, ונאנת רש"ל. תיכף ומיד שאל אחד האנשים: רבי! איר האט עהר הערשט יעצט גיאוגט אז דער גאנצע וועלד איז נישט ווערט א קרעכץ? ענה לו רש"ל: אז עס טיט ווי שרייט מען. אבל צריך לדעת שכל העולם אינו שוה אפילו אנהא אחת, ואם יודעים שכל העולם אינו שוה אפילו אנהא אחת, קען מען אלעס אדארך ברעכען.

סיפר הרבי ה"בית ישראל" זי"ע: שמעתי מדודי ר' העניך קמיני מקלץ - מעשה שמעו מחסיד זקן שהיה אז בשעת מעשה אצל הרה"ק רבי שלמה לייב מלענטשאנא זי"ע. הוא היה יודים של הרבי מקאצק והחידושי הרי"ם זי"ע עוד מתקופת הרבי ר' בונים זי"ע, אבל הוא לא התאג עדה גדולה, והיו לו רק כמה אנשים מבני עיירתו שהיו נמצאים אצלו.

לענטשנע היתה עיירה קטנה, והיו שם אנשים פשוטים שלא היו חסידים כל כך גדולים, אבל לעומת זאת הם היו מאד ערלעך. היה בו סוכות בלילה, כרגיל היתה לו סוכה קטנה שהחזיקו ד'

כנגד המברכים - ברכות מז"ט לבעלי השמחות בקהילתנו

ברכת מזל טוב
לידידיו הרה"ח ר' חיים יהודה סמיט לאוי"ט ולהתוועה ידידיו הרה"ח ר' שלמה שרייב לאוי"ט להגל הולדת הרה"ח ר' שלמה שרייב שיחי מאחלים ידידים שטיבל 48 - שטיבל - בית יעקב - שטיבל 13-49

ברכת מזל טוב
לידידיו הרה"ח ר' ישראל ורדיגר לאוי"ט ולמחותו ידידיו הרה"ח ר' ישראל קמינקא לאוי"ט להגל אירוסים ילדיהם שיחי מאחלים ידידים שטיבל קרונויטס - שטיבל גיזיל תודה

ברכת מזל טוב
לידידיו הרה"ח ר' מרדכי בורסקי לאוי"ט ולמחותו ידידיו הרה"ח ר' ישראל ריינדל לאוי"ט להגל אירוסים ילדיהם שיחי מאחלים ידידים שטיבל 55 - שטיבל 43 - שטיבל ברלינ

ברכת מזל טוב
לידידיו הרב ישראל משה רוטאק שליט"א ולמחותו ידידיו הרה"ח ר' דוב גארפינקל לאוי"ט להגל אירוסים ילדיהם שיחי מאחלים ידידים שטיבל פני מנחם סטנן אילנד - שטיבל 46